

Saksframlegg

Dato: 28.05.2024
Saksnummer: 24/26128-2

Planlagt behandling i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Stavanger formannskap (2023-2027)		13.06.2024	
Utvalg for klima og natur (2023-2027)		18.06.2024	

Høringsuttalelse - Høring av forslag til lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet

Forslag til vedtak:

Stavanger kommune takker for invitasjon til høring om forslag til *ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet*, og har følgende innspill:

1. Stavanger kommune støtter lovforslaget. Marine verneområder er viktig for å bevare naturmangfold og sikre bærekraftig forvaltning av marine økosystemer. Forslag til ny lov vil gi mulighet til å opprette marine verneområder i norske havområder utenfor territorialfarvannet. Dette vil bidra til å beskytte marint naturmangfold i alle norske havområder.
2. Formålet med vernet må komme tydeligere frem under opprettelsen av marine verneområder.
3. Det må også defineres tydelig i bestemmelsene hva slags aktivitet som ikke er tillatt i det bestemte verneområdet. Det er svært uheldig om det tillates aktiviteter som er ødeleggende for verneverdiene i nye verneområder.
4. Kystkommuner bør inkluderes tidlig i verneprosessen for å styrke dialogen mellom kommuner og statlige myndigheter, samt skape forutsigbarhet.

Sammendrag

Klima- og miljødepartementet foreslår en ny lov som gir mulighet til å opprette marine verneområder i norske havområder utenfor 12 nautiske mil. Dette er viktig for å beskytte marint naturmangfold i tråd med FNs naturavtale, der Norge har forpliktet seg til å verne 30% av sine havområder.

Marine økosystemer er svært komplekse, og vern utenfor territorialfarvannet kan også ha svært positive effekter på arter i kystområder. Lovforslaget vil derfor kunne bidra til robuste økosystemer som er viktige for fisk, sjøfugl og en rekke andre arter langs kysten og i havet.

Kommunedirektøren er positiv til lovforslaget, men mener at verneformålet til det enkelte området må tydeliggjøres og at aktiviteter som motvirker verneformålet må forbys i verneforskriften. Kystkommuner bør involveres tidlig i verneprosessen for å sikre dialog og forutsigbarhet.

Høringsuttalelse - Høring av forslag til lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet

Bakgrunn for saken

Klima- og miljødepartementet sender på høring [forslag til ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet](#). Den nye loven vil gi hjemmel til å opprette marine verneområder i alle norske jurisdiksjonsområder utenfor 12 nautiske mil, dvs. utenfor territorialfarvannet. Dette betyr at loven vil gjelde i de norske 200-milssonene ved fastlandet, Svalbard og Jan Mayen, samt på norsk kontinentalsokkel.

Kommunedirektøren legger fram saken direkte for formannskapet siden forutgående behandling i ansvarlig fagutvalg av tidsgrunner ikke er mulig. Utvalg for klima og natur får saken derfor som referatsak i etterkant.

Fakta

Marine verneområder er definerte og avgrensede områder som skal bevare det marine naturmangfoldet og de tilhørende økosystemtjenestene. Alle marine verneområder har bestemmelser som setter begrensninger i menneskelige inngrep eller forstyrrelser. I dag er naturmangfoldloven grunnlaget både for å opprette nye verneområder, og for å forvalte verneområdene på en god måte.

Det er Miljødirektoratet og Statsforvalteren som er forvaltningsmyndighet i verneområder etter naturmangfoldloven, men i mange tilfeller delegeres forvaltningsansvaret til kommunen hvor verneområdet befinner seg i. Bestemmelsene som hjemler områdevern i naturmangfoldloven, gjelder imidlertid bare ut til territorialgrensen ved 12 nautiske mil fra grunnlinjene. Etter dagens lovgivning er det derfor ikke mulig å opprette marine verneområder i norske havområder utenfor territorialgrensen.

Lovforslaget bidrar til å beskytte områder hvor det tidligere ikke var mulig å opprette vernesoner. Forslaget er i tråd med FNs naturavtale, der et av hovedmålene er å verne eller bevare 30 prosent av verdens hav, innsjøer og elver. I og med at størstedelen av Norges havområder ligger utenfor territorialgrensen, er dette lovforslaget svært viktig for å følge opp målene i naturavtalen.

Marine økosystemer er komplekse, og endringer i den marine naturen utenfor territorialfarvannet kan ha innvirkninger på økosystemer nærmere kysten. Mange sjøfugler finner store deler av føden sin til havs og er derfor avhengige av robuste økosystemer, også utenfor territorialfarvannet. Eksempelvis var [Havforskningsinstituttet nylig på tokt i Nordsjøen og fant kritisk lite tobis](#), en liten fisk som er svært viktig føde for mange arter fisk, sjøpattedyr og fugl.

Vurdering

Kommunedirektøren er positiv til en lov for å opprette marine verneområder utenfor territorialfarvannet. Lovforslaget bærer preg av et grundig forarbeid.

Kommunedirektøren forutsetter at verneformålet kommer tydelig frem ved opprettelse av marine verneområder. Det bør også defineres hva slags aktivitet som ikke tjener verneformålet, og slik aktivitet må forbys i verneforskriften til det enkelte område. Det er

viktig at langtidseffekter av verneområdene veier tungt når nye verneområder skal opprettes.

Under «kap. 8 verneprosessen» i høringsnotatet står følgende:

Videre kan det være behov for kontakt med kommuner langs kysten, men likevel i betydelig mindre grad enn ved vern etter naturmangfoldloven. Disse forholdene må reflekteres i lovteksten.

Kommunedirektøren mener det er naturlig at nærliggende kystkommuner er delaktige i verneprosessen av marine verneområder utenfor territorialfarvannet. Myndighet- og forvaltningsansvar ligger til departementet, men kystkommuner som Stavanger bør involveres tidlig når det skal opprettes nye marine verneområder. Dette kan skje gjennom arbeidsgrupper, hvor statlige myndigheter, kommuner og andre relevante aktører kan samarbeide om en best mulig verneprosess. Slik dialog kan også skape mer forutsigbarhet for lokale næringer som kan bli påvirket av et områdevern.

Konklusjon

Kommunedirektøren støtter lovforslaget. Marine verneområder er viktig for å bevare naturmangfold og sikre bærekraftig forvaltning av marine økosystemer. Forslag til ny lov vil gi mulighet til å opprette marine verneområder i norske havområder utenfor territorialfarvannet. Dette vil bidra til å beskytte marint naturmangfold i alle norske havområder.

Formålet med vernet må komme tydeligere frem under opprettelsen av marine verneområder. Det må også defineres tydelig i bestemmelsene hva slags aktivitet som ikke er tillatt i det bestemte verneområdet. Det er svært uheldig om det tillates aktiviteter som er ødeleggende for verneverdiene i nye verneområder.

Kystkommuner bør inkluderes tidlig i verneprosessen for å styrke dialogen mellom kommuner og statlige myndigheter. Det vil også bidra til forutsigbarhet.

Per Kristian Vareide
kommunedirektør

Leidulf Skjørestad
direktør

Lars Dahle Øverby
saksbehandler

Vedlegg:
Høring av forslag til ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet
Følgerebrev
Høringsinstanser
Høringsnotat
Forslag til ny lov

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Saksprotokoll

Politisk sekretariat

Postadr.: Pb. 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Øvre Kleivegate 15
Telefon: 51507131. Faks: 51507044
E-post: postmottak.radmannen@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

SAKSBEHANDLER
Lars Dahle Øverby

ARKIVSAK
24/26128

ARKIVNR.

DATO
dato

Utvalg: Stavanger formannskap (2023-2027)
Møtedato: 22.08.2024
Sak: 111/24

Høringsuttalelse - Høring av forslag til lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet
Resultat: På saklisten
Arkivsak: 24/26128

Stavanger formannskap (2023-2027) har behandlet saken i møte 22.08.2024 sak 111/24

Stavanger formannskaps enstemmige vedtak

Stavanger kommune takker for invitasjon til høring om forslag til *ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet*, og har følgende innspill:

1. Stavanger kommune støtter lovforslaget. Marine verneområder er viktig for å bevare naturmangfold og sikre bærekraftig forvaltning av marine økosystemer. Forslag til ny lov vil gi mulighet til å opprette marine verneområder i norske havområder utenfor territorialfarvannet. Dette vil bidra til å beskytte marint naturmangfold i alle norske havområder.
2. Formålet med vernet må komme tydeligere frem under opprettelsen av marine verneområder.
3. Det må også defineres tydelig i bestemmelsene hva slags aktivitet som ikke er tillatt i det bestemte verneområdet. Det er svært uheldig om det tillates aktiviteter som er ødeleggende for verneverdiene i nye verneområder.
4. Kystkommuner bør inkluderes tidlig i verneprosessen for å styrke dialogen mellom kommuner og statlige myndigheter, samt skape forutsigbarhet.

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.